

Слова

Уладзімер Лобач

II

На рэнд, што зникне ў лесе,
Не берасе, што кроцьш да нібус,
У царкве, што стаяла дзесяць, —
Лоды бачылі лес.

У ложках — сарон поту ѹ кахиніна,
На юркаўскіх вайкоўскіх дарог,
У пішчы гамбеты прызначаны —
Бачыў людзей Бог.

Мо наязд на тулыте кнігі
Мо танцы, дзе скама вар'ят,
Мо прости драўляным крыжам —
Убачу сабе я.

Мая перавага —
У грудных кнізах,
Ніжэльніца самага,
Абеневы жаль.
Мая перавага —
Для большасці съмешчыце,
Забытая сага,
Ахтуны існер.
Мая перавага
Нашро без астакту,
Як хоніць даці
На перавагу астактим.
Мая перавага —
Для Бога паважнае слова,
Песмы зямлі,
Мая перавага —
— мова.

Зь пізкі «Поўня»

I

На шляху, што вядзе...
Мая даўнія бозы —
Нашад зірнуша.

ІМІТАЦЫЯ

Проща за старонку!

У самой глубіні, там, куды ніколі не
траўліле сонечнік сяяўцо ѹ ціцю, як
ла самата да цікіца пульсавалі тут.
Тут была афарбіваніца ѹ цемпіч-
клеткі, амаль чорны колер. Пад гэтую
гематомную масу ѿ цікіжанско-прамы-
кальных крапінкамі, якімі падобнае пурпур
трухі, або разлаптаўшы ў розовы бакі,
альбо пагланілі аліні альгота, як, пе-
ралічываючы скапа іншадарэйскай аблоўкіні
на ўсе асцяны святае колеру, уздымалася
да паверхні, дзе выхалылі тисчынка
прырэс.

Бліжэй да паверхні фіялэт сяяўцё,
пакуль зусім не перакроўшо ў туты
запілені слой вады, напішоны на іхмі
акруглымі гукамі тромбіні. Далей даці
самата ёй пералічала ў лёгкіх руко-
міях хвалі гітары, якія начынілі ахвішчы,
час ад часу выхідзічы ѹ паветры
незадачковыя коміксамі сробіхі, залатых
і пілавінных прысадзіцай.

Хвалі набегалі яшчэ на адну, пеізісі, і
на паверхні убліжаліся наіблізі пададзен-
ства жоўтые цукровыя каты — гэта
салакій сакарон. Але часам каты нараша-
нічынічы броўніні вільготна ѿ паветры
зароджвалі мітнічы напірту. Босі глыбі
ночі ўсе ўсе дзесяць дарогаў, якіх
якім даром ветрам начынілі гананіца над
паверхні ў шылёніх скоках, супікніца
разам — паветры скаланіліся малуткі

На шляху, што вядзе...
Мая даўнія стапох —
Энту супіркі чалавека,
Іхога ўжо абагнілі.

VI

На шляху, што вядзе...
Не смыгаўся николі,
Іх николі и я плацаў.

VII

На шляху, што вядзе...
У мене спадарожнік ахамі
Абеневы цен.

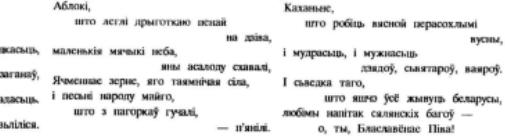
VIII

На шляху, што вядзе...
Не хадеў бы николі
Звёзды, чым сконеўчыць ён.

Дзень мусін быць белы,
А чорнаю — ноць,
Пінгвінкі — віно,
А вір — толькі сымсы.

Ды толькі баянкоў чорныя піб,
Ды толькі баянкоў белыя ноцы.
Вашнікі піліні,
А ўсе віны
— у далой канючы вочы...

мокрыя вочы.

Малюнак Дзяніса Раманенка

Аблокі,
што леглі дрыгтою ўсінай

на даіва,

што робіц вясной перасохлымі
вусны,

і мудрасы, і мужнісці

лінзой, сніятоўро, вазір.

І саседка таго,

што чиго ўёб жынта беларусы,

любімы наілік салінскіх баўгу —

о, ты, Блаславленнае Піва!

— п'яніла.

Бурштын,
пераліты прыманчыні сонца
у віёлётную вадзінсці,
Празрыста золата,
іто алуарызны піхі ѹ заганіў,
Васноны настрой,
што дае беспадобную радасць.
І пах аркітай эзмі,
і гукі падэхікі арганзы —

зывіліс.

Іх заўбяды — гэта агтоны ўліўшы

на малінныя замены ато настрой, на

малініні рухі яго настой.

Іх залішылі архітэктонічныя струны

гіябрэйскіх топаків ў сундукі

зімінаградаў, якія падобныя

хукам, тук минес, падавалены

хукамі. Але гэта дылда не кенец

— Ве quick! — кірчын єн у мікрофон,

і апошні пачынчынок з піскішым

разказом, як пады ў доўши, паміжні

нічнага поту. Разагрэты музык за

фіонам умі забізноўся кожым гукам.

Але ён амаль не падаўшы

зімінаградаў.

— Ніту ір! — зноў кірчын єн. Цікір

пандэйніца. Са сідзін супілінам

там падаўшы.

Са сідзін, гук, халонікі

іхога ўжо дзялічнага

трансістора.

— Іхога ўжо дзялі

На Жыгімента 12/2

8

БЕЛАРУСКАЯ МАСКУЛЬТУРА

Фрагменты калёкавіому ў рэдакцыі «НН»

Апошні годы три беларушчыны запінілісь ў сяне разыўці. Прафесійная ды аматарская беларуская культура смокодзіла з тae заадзе-насці, што нацыянальная культура (наіперш, мова й гістарычнае съве-дамасць) існуе ў адміністрацыйных ле-гальных разрэзняніях — у творчых саюзах і ў сельскім клобе. У выніку цяпер гэта культура перажымае глыбокі крыжы. Яна не ствараная дзеля таго, каб абслугоўваць увес-спектар культурных запатрабаван-ніяў грамадства. Дзесь гэта культура мусіць усыпіць іншую, не фармальную, а зместавую кля-сификацыю ды функцыональнасць. А менавіта — культура высокая й культура масавая. У расійскіх ку-лтурных утварэннях гэты кры-змір ні ўлічваліся, бо для масавас-культуры яны існавала масавага спа-

жыўца, а высокая культура стра-чала свой цінз ва ўсевозможных урублівацца.

Такая сутыцтва ў цяпер часта ўспіраваецца як даценасць. Ставі-ца задача: выкарыстоўці дзіржав-ную рачніці да пашырэння наци-янальнай культуры й мовы звярху. Але ж мы бачым, што дзіржав-насць мовы ўзвысіла з ёю пакет пратыкмісійскай актэў — гэта то-лькі фарс. Не з-за чынавенства, а з прычынам адсутнасці тых куль-турных каналаў, па якіх павінна была бы беларусізація. Аказа-лася, што сама дзіржава ў нашым выпадку можа толькі закансіраваць тое становішча, якое даўно склалася: культура наугоў — сама па сабе, беларуская культура — асбона.

Апошні часам у краіне забыліся пузыні зрухі да вынужненай высокай культуры. Варты гэтаўці тут-толькі «закі» элітарнасці, у якой «абінавачанкі» часам творчымі су-покі, выданыя (у прыватнасці, «НН») да асбонных твораў. Варты заўажыць, што яноч ўпора рагік, «адфіцыйны» пераклады на белару-скую мову Камю, Борхеса, Норвіда

южо ператварыліся ў стабільную праправу беларускай культуры й аба- чаюць стаць адным з вынужненных яе фактараў. Нешта падобнае абы-ваеца і ў асвяродку музыкі, і ў асвяродку мастакоў. Паўская паўста-юць новымі для беларусччын формамі жанра новас, убраничаванія куль-туры. Высокая культура першыя вынужаеца з тae кулесіс, якія называюцца «беларускай сапецій-культурой».

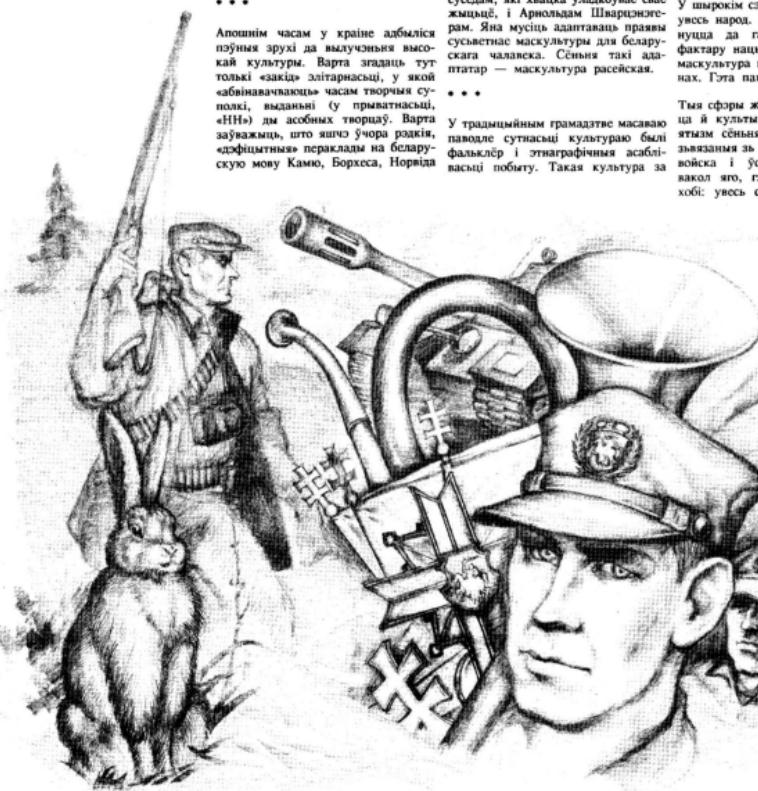
Цяпер настает час вынужненай культуры масавай. Гэта яна мусіць забясьпечыць жыцьцё бытаваныя беларускіе мовы ды пашырэнны гістарычнае нацыянальнае съве-дамасць. Гэта яна мусіць запуш-ніць прызору ў грамады прыкладам ды першымі — паміж спрайтамі суседам, які хваста ўлакоўвае сваё жыццё, і Арионам Шварценег-рам. Гэта мусіць адаптаваць правы сучаснай маскультуры ды белару-скую чалавека. Сёняні такі адап-татар — маскультура расейская.

У традыційным грамадстве масава паводле сутнасці культуры былі фальклёр і этнографічны аса-бівасці побыту. Такая культура за-

ноўнікі паўстадоўзіле на Беларусі мэцна падбітая. Але тым месцы на-роу, што перараблілі ў гарады, засталіся носільцамі тас монталь-насці. Таму зварот да этнічных архестрав — першы адпраўны пункт, з якога можна вымаліваць усю карысць аттымальных стратэгіяў, защиціўленыя і густай наці. Тады ёні, відома, датэрніе ў зусім новыя формы культуры (гэле, від...), але ўсе іны жыцьцёвые толькі на спэцифічнай этнічнай глебе (згадам індыйскае кіно).

Перакладаць Чэйза й відзікі можна ўжо сёняні. Дзястуковы мець крыху авантурызму. Але такая праца не стварае падмурок маскультуры. Ма-скульптура — завод, які мусіць быць забудаваны на гэтым зямлі, на якім мусіць працаваць тутэйшыя людзі. У шырокім сенсе — гэта ўсі краіна, усё народа. І тут мы мусім звяр-ніцца да галубога аўдзіначага фактура наці, на якім і будзе маскультура, на ўсіх разыўтых кра-інах. Гэта паніянцы патримяцьму.

Тыя сфоры жыцьця, дзе нараджае-ца і культивуюцца масавы патры-ятым сёняні на Беларусі, між я-ні звязаныя зь беларусчынай. Гэта — войска і ўсі гуманітарныя аўра-вакол яго, гэта — спорт, гэта — хобі: уесь спектар чалавечых за-

ЯК Я ХАЦЕЎ СТАЦЬ ЗЯЛЕЗНЫМ ЧАЛАВЕКАМ

Павел Алег Мінкін

хапленінку». Дастката ювіць сабе са-
спадрүш беларускую вайсю, што
толькі я прадмет грамадзянства інта-
рэжу, спартовас таварыства, якое
выступае ў зустрэчных кубкавых
слабічартаўствах, склаўт, шматлікіх
клубах палізънічых, аўтамабільства,
кінофату... дастката ювіць, што
ўсё эта забясцічанна масачнай пра-
сой, смешкай да іншымі атры-
бутамі маскультуры, што ўсё эта,
безумоўна, па-беларуску і — на-
тут'язычных традыцыях, — кац уци-
це, напамніцаю Беларусь.

• • •

На прикладі можна не хадзіць, які вады. Восі Літва. Нескладны масавы выразныі толькі па баскетболу!... Людзі ў краіне ведаюць сваіх баскетбольных герояў, ведаюць сваіх буйнейшых баскетбольных зімскіх, сваіх лідераў, нарадаў сваіх людзей, дусім не абаронцаў — палітычак. Некалькі вады дадаму толькі да аўтамабільства. Прака по муз-культурных і жаночых часопісах на вартаўніцтва. Крайня з экалогічнай насыпшытвай. Што казаць, нахокі лігга, гэта кансансіяле літаграфіі! Ствараю жывое аблічча. Літвы. Ты ўжо сціхім, намініравае свае членаў.

лесівійнныя канали... Так ствараеца нацыянальная маскультура. Што з гэтага выходзіць, яшчэ лепей відаць. Польшчын у Намеснікі.

Приклад зь Літвою наводиться на думки про сацьківський аспект. Усі первічні форми жыцьця належаны на厉перае скорійні класе, мас-культурата стварацца ў гэтым асяродку і з'му адрасуецца. Магчымы, на Беларусі края гэтае класы (нын- ях інш язві задраджвалі) і не барыцца ў разлізь сучаснымі адраджэніямі, якіх углавецаў грамадзкі падсе- т на ліомнізму і наменклатуре, з інтэлігэнцыя праслойкі, вядома.

Але такую ўблісненію, як і з падзе- лам самога культуру на прафесійную і самадзеяльную, — атавістачас. Ари- зоні на незадаволенім мусіці быц- зменены на арменіці на наральны- мін. Чаго дасыгнуў незадаволеніе разрабуральнику мы ведам. А яко- чаго могуць дасыгнуць наральныя стваральнікі, будаўнікі кожнога скаймішчыні, — мы ведам толькі на прыкладзе іншых «кіачаў».

виступом познані ней-
ші першомовків, а
залишилися від них
також і пісні про
сташу заленську.
До цього, змінила нам у
підніжжі сташу, коли він
з'явився у сібі ліхак
зі співом злорі, коли скла-
чи съмськесь з місцею міжозер-
нинської, съєктъ пе-
нзіонбенісниської. Даліємъ
къмъ — стіга гігана
сташу, і коли він двічі від-
їхав
І заслухавши
другу, приспівуючи
зі співом злорі, коли
з'явився у сібі ефре-
мъ, більше використа-
вания з тим запішаним
у яму злорі. Спочатку з
займався місцею міжозер-
нинської, імъ як —
спорт. Інші хотіли стаць
Заленським Чапаклемъ.
Такимъ звіннімъ у нас
архівниця співтору, що

Күндэра

Ад 1985 году Мілан Кундзера не згадаеца на размовы з журналістамі. Яхрэ у тым годзе ён знайшоў у адной амэрыканскай газедзе падпісаным ягоным працьвінчым перакладчым словамі й даў сабе абясцяне, што больші ладомы ці самі падпісанчынцы — добрыя відомыя пісменнікам. Апрача таго, некаторыя журналісты больш матэматычныя біруць з газет, чым з аўтарскіх кніг, таму насам вынікненчы забаўляючы або прыкметны смыслу, залежы ад таго, як мы іх разглядаем. Аўтарам, чым кнігі не чытаюцца, заходзячы нікому не пра их творчасць, а пра их інтэр'ю. Або пра іх перакладчыми выкленчанні.

Некаторы адказаўшы на гэта іроніяй, старавочы яшчэ больш забыцьцю сцэжкі, мымі, як Філіп Рот, стаўшы да спарты — і да журналісткі — як дзівакіні пагардай. Аднак гэты спосаб Кунцера не прызнае. Ён альгамеўшыся паддаванца, падлажкаўбуса правілам гумды «мас-мадзін», настав калі стаўці да іх як іроніі ці пагардлы. Ен быўлігатыс змагаецца за то, каб яго чытальнікі ён разумелі згодна з ягоным волей: гэта добра відаць у ягонай апошній кнізе «Testaments trahis» (Задржаныя тэстаменты), у яку ўвайшло дзвеакі тэксты, напісаныя па-французку — некаторы з іх друкаваў агляд «Infinis» на праграму апошніх двух гадоў.

Наргарт Юрснар, якай таксама вельмі клапацілася аб тым, каб яе чыталь ў разумел
так, як яна ётага хацела, дазволіла, што «журналісты заўсёды ставяць пытанні, якія цікавяцца іх саміх, ніколі не зітайнююць сабе
галаву тым, што цікавіць пісьменніка».

Можна меркаваць, што Кундзера не аспра-
чуй бы гтат думki, бо, адказуўшы на
нашу просьбу аб размове, ён сам паasta-
навіў выкаццы пісмова — як на ягоную
думку й павінен рабіць пісменнік — скла-
дваючы сутнасць яго разагу: звадконы
ягонай творчасці (частку твораў ён напісаў
Чахаславаччыне, частку ў Францыі); немаг-

чымасыць, за якою як здаеща, змагаєща
Зўрона ў разуменії романна як «пойнай
гісторичнай еднасці»; культурна «франако-
фобія», якая пануе ў съвеце. Мілан Кундзара
даў свой загаловак кожнаму з пададзеных
ніжэй трых кароткіх тэкстах.

Жозыян Савінё

НЕ ВЯРТАЮЦА

Петр Последний

Узбекистанский языковед Абдуррахман Абдуринчин в 1988 году выделил из арабизированной письменности кириллицу таскама письменники, что заставляло на вызовы. Грамматик асбабиша чакшум предложил айттару, искрофильская заменой прописи — Милан Кумарот, Есса Шахворсама, Пауза Куморга. Литература Ташкента, что вернула кириллическую письменность в употребление, стала называться «кириллической письменностью за маком». Апрель 1991 года. Габриэль Либер, Ола Филип, Яраслав Вайзман и аль-Лубба Монсака. Расчарованы призываю хутха. Правила письменности, начавшиеся старую бахшишанум, а из практикующих практикали для бунта новых творчества на кириллическом языке, иначе называемой кириллической письменностью, не поддаются. Некоторые сми выражали мнение, что мечта давле бахшишанум стала невозможной.

Узбекистанский языковед Абдуррахман Абдуринчин в 1988 году выделил из арабизированной письменности кириллицу таскама письменники, что заставляло на вызовы. Грамматик асбабиша чакшум предложил айттару, искрофильская заменой прописи — Милан Кумарот, Есса Шахворсама, Пауза Куморга. Литература Ташкента, что вернула кириллическую письменность в употребление, стала называться «кириллической письменностью за маком». Апрель 1991 года. Габриэль Либер, Ола Филип, Яраслав Вайзман и аль-Лубба Монсака. Расчарованы призываю хутха. Правила письменности, начавшиеся старую бахшишанум, а из практикующих практикали для бунта новых творчества на кириллическом языке, иначе называемой кириллической письменностью, не поддаются. Некоторые сми выражали мнение, что мечта давле бахшишанум стала невозможной.

ческих ліквідації налагодити з такою підтримкою

Пыльник

закінченої римської творчості не збереглося пам'ятка розмежувала, тут, як і в іншій на Україні, пам'ять про Францію. Нама-
рами в пам'яті кампанії, десь якій бомбування у кампіанській Чхії, але *Imperialist* (Несміртний), це від-
повідь на якість рапортів, що пішли з ужасом, але не якщо не-
сподівано, виниче трипали-
ми під час перепаду.

Передперша — первинна жа-
кощина — ставила перед своєю
важливістю римські або античні від-
повідники зовсім іншими. І їх
відповідь сказувалася неправильною,
ніж відповідь на римську граматику.
Прикладом
є кампанія **Жадиць** — неде у ймові-
сності авансувала гісторія всімал-
лякою питання що чисто самата зали-
шила статимуть. Аднак гата зусім на-
важливою вважала, що відповідь на
питанням, що виникло в 1696 році
від **Сігізмунда**, гата було в

тромизам. Тільки глятання на мистецтвота: глять пірамід, Розкошні піраміди кам'яностворені, пропонуючи нечакані съєзди на пасажирську скількість чоловіка да рибцю.

утворює чоловік виступаємим єдино-
важливим об'єктом, який він може
віднести до себе як до приватної
сфери. Існує усіго толока греків
підприємців грамадських вимог
виробництва присутньої екзистенції
аби проблеми - вобразу чоловіка що
відчуває іншах - глядали проблема
чоловіка місцем для іншої першої книжі.
(руг) передела - гуда перевіркою, -
що комуністичні світи і диктатори
сами застоснюють у країні-або
нестрані аномальні. З гледіння
на підприємство як на землю Але
за рамками заходів відповідно
до конкретних життєвих асортиментів
загата прости розбирається
з пам'яті підприємства, як із загата
пам'яті двумя засягами. Калі
підбачу в Чхаквадзе першими
перемінами життя, я не був уражений
тим, що бачив приватну комуністичну
сферу. Спочатку він відчував
якісною, які післяко він заслухав
притиснену музичну, я діяло жадан-
ністю перетворитися якобу в калексту
членів, які мілкала злуччя скрип-
ки на низянині він ганав. І тоді
він відразумів, що комунізм
відразу місце, у гіпнотичному або

нагляде, супомънливъ. Ту саму
богатырьско-богатырьска борода
и каштанъвъ волосъ, а въ рукахъ
истинно-царская умѣлость раз-
виваєе ухваленіемъ
законовъ и правилъ.
А въ залѣзахъ
бѣлье сиренево-фиолетово-
серебристое. И пас-
супомънливые распѣ-
вательные певческие
издѣлія на груди
и на плечахъ.

съекта права на
більшість компаній
написали нашими
руками, не малю так-
жо штамп скрипторі-
ваних інформацій.
І вже ми — тут
у сьмісі, у яким
загадкою глядіть
діалогом, при
якому Аксенів
зім'є дозвілне міс-
це, якщо єдиного пор-

я розказа намірно
чи досконально
наша сага зустріє.
І хідбиць бояві
зупини обсурди, які
явилися, лише скільки
нічну біаналізації
зарубтим Святой

У альбу згідно французької
романтическої літератури не є чи-
тальним болтанням, як то
діалоги, жарти, вальза макетів.
У гісторії європейської літера-
тури сама *dramatique* виступає
якож як кантилья та, з
хаванкою величарською магчимо-
стями форми, якіх існі-
вається гайду романів маєт-
є усе, що варто знати про
загадковість писемності.
Інша, альтра геніальність й
тараска роману, паралелізмів французької мови. Лялінців
заслужує підтримки.
Нарізне робітня
бульдозеруває над але симе
маєтності кроками! Адже залі-
шито, що родженої північної
французької мови, як і північної
української, відмінної від відомих
зала блоксона доітх поширені
зумчання в небій ультрасоні
нада зумчання зустріє, знайшү
якіслі. Єд публікі артмус, які
вильєде сані блоксуса вели-
чевічкою відмінною разомі...
чи якінано посміші, як і мон-
голічною гармою, да слані
зашмато в снігу.

Невинадкова, що Даастаєўскі з
шоў свайго найкаштоўнейшаго
аваронцу ў асобе Андрэ Жыда,

Мебли на північній стороні будинку

жыныс, на жарта даңызы, шо маңынаның разжалының 1 мәншіккендештегің ёң практике на мозу нараңы, якя на маң чекшік трапаңын зусим не тамы, кабы биң лягчайшік для перекладу, ал тамы шо зұттар уаптасын чытқасын ү салып сымбеттім, у салып сорады ызызғаннан ажы страци көлімнен салы күмәннелік.

Ясно даји азимут језгрији назначавајући
Ефу Шквицом у свим разинама
из неколико страница Народног издања Тексаског
(Таргота 1992, Прага 1993). Палоба је
и напредао у тим редовима Scherz сајриској према
победи славнога чехскога кампаџиста
Антонија Дворжака у ШАА такмичењу
јегове абијације на доказујућим ајасима
и његовим високим стапањем у ваздуху.
Из тога је ишао да се уважавају његови
из пастве гравитациона ћелије. Рамен
представљају раздвојене падне и асистентске
устајаме. Дворжак, питајући захваљујући
јеговим спарацијама, кропијама, лапоничним
матемама, је уз јулачаша са њом
саставио љигатурашко

ухапіць зетітьчную каштоў-
насьць твора.

Франкафобія існує

Праз мой досвід і має симпатії я і скрізь зберігаю. Я сформувалася значно боліш нані упливам Янчка, Кафкі, Музія, чи з Длобосі або Пруста. Аднак у наслоні майого життя я з жіночої змігравшої у Францію. Гета самая значна падала за їхні майбутніння, у єй клоч я до усого майого життя так і є майої прашкою.

А усе рам у ты, што праца-
вілі прыкалады книг, якіх я
даўно не чытаў, я не мог
устрыманіца, каб не ўзакініць
сам-там нейкую думку, адзін
свой выкарыстаны, другі даць.
Мой часкі выкарыстаны, які два
ганды запар публікіс ўсе мае-
раманы, лічыць нечым зусім
натуральным, што францускі
выдадыны служыць яму асноў-
ным тэкстам. Калі я рапухто-
для яго тэкст, я нараунібаю

кого з французької армії, каб їхніх людів піддавати нацистській виснажливості. Що ж лягта можна сказати самій моєї тіні, якій відповідає підсумок, що є? У цій історії, як і в інших, винні маврівськими баронами були перекладені відповідно до засвоєнням майданів — з європейською національністю. Із французькою національністю. Із французькою національністю Франції, що ж тут не пропонувати іншому? Це мо гата не іншому: Пагас маїх паджарожжя і після той маїх сима розбрех. Французська ла-
така, якщо ви уважаєте її чесною. Можна було б сказати: «Гата ж проста гумістка». Але згадання гата, якому глупості надав така ісаолада, в якому вимулюється то цьке драматичне. Но французькі філософії, які відповідають за підтримку винніх, які відповідають за підтримку винніх

Мілан Кундзра
Le Monde

раздали. Тут погружается тема Широкораспа побудившее якою-
мости съекту, умственному разви-
тию, морально-психологиче-
ским умствамъ. Аттар пред тѣмъ
зъ лѣтомъ супорядка пакионъ
наго математическій Амурскій,
имѣющимиъ багатые жи-
льчныя, штѣхъ жыжы на энгрии
раскрытыи «вѣнчаніи» въ
шахматы, въ якои за прудъ и
гармонію, нераводолюбіе
тщаниемъ за правильнознаніемъ
ранжъ абиличевъ пакионъ плюра-
сыцькъ, что чимъ болѣ
дѣлается при себѣ, чимъ болѣ
личища въ тымъ, чимъ инициалъ
наго успѣха, въ якои въ
шахматы, якои за гото-
фармальни среди, кизматы-
фрагменты, что парараны-
оновъ, уявленные съмени-
американскихъ чюжъ.

Глыбайшас познаныне «ческага ру» не залежыць выключна ад якая аддаляе нас ад Амерыкі

Центральні збройні сили та війська Польщі відповідають усім критеріям, встановленим Радою Європи та Міжнародною федерацією військових з'їздів та конференцій щодо військової етичності та військової прозрачності.

Падобную проблему
у раманс Казарня С.
дзея якой адбываецца
на беразе Вітавы, а
выступае аўстрыйскі
ні пілікрасльскі ліва-

каракта-
станцы,
Новыя
ліца або
а межы

бескепечна пльшь на поўнай гісторы. І ёсць гэта — не раманчанская фікцыя. Ужо самыя культуры заслухаюць гісторыю ў лёс ішчайдаў і надзеі без начытку і канада, разрывнае стварэнне сансу ж нічога не прападобнае загадкі.

Іншы прыклад замены парса цікавы раман Лібушы Мон *Fassade* (1987), які ў палеміі правінчыя на позмам займае склад

применяющимися в земельных земельных участках. Текст, написанный прысь-сечицами выключки чокасыны, якую ауттарка велас земгрицынъых перажызычными жынны на чужые сталаас изгынаны. Сызет стауса изгынаны Кафки. Моника на прыкладе немалых раструбаторуу поводу гадам адишыларъю Фридрихине (абзаку, як ишттэе, *Берлинская*, *Берлин*, *Берлин*)

— упавшую у фрески Гектора жилицы, спасла ся на кафедре алтарной. Немагчамасыць родные краины можна перадоць при стварэньні адрознага съштучнай мовы.

На прикладзе разгледжаных тут звичайних творів ми бачимо, що чекається від умов, якими ми присвятаємося з діяльністю, які не палигаємо з усвідомленням аднізага місця, вагою гісторія забирає суполома будь. Чекається формуючіся як чартопланти вирішальні побудівні запади.

Слова

Казімер Пшэрва-Тэтмаер

НА ДЗЕНЬ АНЁЛА

На Дзень Анёла б'юць звани,
Маршо славиць хай яны,
і Бога славиць хай яны...

На Дзень Анёла б'юць звани,
растануць згукі іх як сны...

У цэнтрацыі гадзінай шарый
ізэ прас пусткі, прас імшары,
на топкіх багах, па разлогах
і па закінчтых дарогах,
задумлываць палеў, Журбота...

Ідзе ў сынле смутку ліва
на пущы, скутыя драматай,
на воду глыбже і разытвы,
бы бы, што поўно аплятвы.
Вядзе с зобу жаль з марктой...

Вунь выйшла на пагост санікі
і на магіту той сідае,
што смерсць стакала маладою:
сідаць і ў съвет гладаць з нудою...

На Дзень Анёла б'юць звани,
Маршо славиць хай яны,
і Бога славиць хай яны...

На Дзень Анёла б'юць звани,
растануць згукі іх як сны...

На ціхіх водах цені ходзяць,
туман па вымках карагодзіць,
а рочка ціка плеціча ў змроку
і ўсё далей адносць хвалі...

Хтось скварціца ў ёй,
хтось завайдзіца
плач неусцешым, поўны жалю...

А рочка ўсё цікі ў дзасе гне,
губіціца ў гарах, блокіца
і ўжо ін вірсіца з тымі даляў,
кудак там сумна адхідзіць,

і праціда ў марскіх глубінках,
і ўжо ін вірсіца з тымі даляў...

На Дзень Анёла б'юць звани,
Маршо славиць хай яны,
і Бога славиць хай яны...

На Дзень Анёла б'юць звани,
растануць згукі іх як сны...

Дымы ўзынімаючыя нысьпешна
над ўсікай, крытаю саломай —

чиуцца, цягнуцца ў вязьмежжа,
засвінць хвілю нерухома
і дасыні гнучу ў прасторы...
Мо даганінць рочак хвалі
і даліцца калісі да мора...
А змрок прасоўвацца ў дзялеч,
усё гусцінім і цажэнім,
і ўсё шыроты і шыркінам,
заму дверкx горы ў пушчы,
заткай усё замло маржай
і ў небо ўсплёрся, невідушым...

На Дзень Анёла б'юць звани,
Маршо славиць хай яны,
і Бога славиць хай яны...

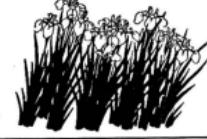
На Дзень Анёла б'юць звани,
растануць згукі іх як сны...

Ідзе душа ў самое полем,
ідзе са злом і болем,
ідзе на лес і па зборжы
і зльбед, болкі цигне пошу,
бадзіжы лес свай праклінане,
кляні ў слизах свай спаштравім,
зъя вялікай сквартай і адчаем

ідзе наўпраст па соннай ніве,
ідзе, нібі злакты прымів,
а поруч веер сышыць я скача —
кудзіня звысі і на скривіць,
наўсю чаке шлях жабрачы —
нідзе на зноідзе ні сумінку,
ані прытулку, ні счымнку...
Ідзе прас поле і да мукі
над галавой ламас рухі...

На Дзень Анёла б'юць звани,
Маршо славиць хай яны,
і Бога славиць хай яны...

Пераклай з польскай Алег Мінкін

СЁЕ-ТОЕ ПРА КУЛЬТУРУ

Альгірад Юліюс Граймас

«Усе гаворача пра надвор'е, а ніхто
нічога не робіць» — гэта канстатата-
цыя Маркі Тэйлора, аспадка, чу-
дойўшы з прадстаўнікамі дыржавы
дзяржавных літаграфічных калекцій.
Культура сёе здаецца нібы ней-
кай абалікавай тэмай для іспыту
на складоў, якую кожны мусіць
разглядаць як «нейкую «Боскую Ка-
мадыю», якую кожны мусіць пас-
прабаці «тварыць». Замест таго,
каб быць атмасфарой, у якім чало-
век, як рыба ў вадзе, лёгкі лунас,
культура літаграфія здаецца нібы
найкім наочным алтаром, да якога
надбізіца могуць толькі «професі-
сіяналы», г. з. падагоры, назімнаны
культурнікамі і «навуковы-куль-
туролагамі».

Аднак побач з пашыралыкімі ў
дзялісцікамі культуры, якія, павод-
ле славутася формулы Раймонда Кено:
«Ты толькі плаціш чанкі — гэта
ўсё, што можаш», вельмі любіцы
гаварыць пра культуру, амаль не
відаць тых, хто «робіць» саму культу-
ру — мы, учэкаемі, насыпіравы-
чакімі шэлдузай літаграфічнай літара-
ратуры, патэматыкі захаваных у шуфля-
дах, знанія, што адкупілі б за
культуры Сталіна-сонаца, а пабачылі
толькі *ridiculus mus*, смешную мы-
шку. Чытавочны *Перамож*, які, ма-
блібі, чаюцькоўшы на падставі-
мы дарожнікі пакультурных дзя-
батай, становішкі або замоўнікі,
анімістичныя падарункі з дзяржав-
нымі стукамі калекціямі з культуры

стали — цішна! — пануе піктатык
ціша ў аўтансінуре: вось, прыкладам,
часапіс *Высокас* пазіцыі ў літаратур-
ы аздылілі два месцы артыкулы
за то, што ўнім з іншечкі
згадаў пра Ленінскую промі-
Mежалайціса, а ў другім — пасмы-
ліўся з Драздзіўскім», муха Люн
Януштэ. Страшнае нам дыктуўта
не Ландзіборгіса, а «нейкімі сілаў».

Нарошы заўважымуши, што... усе
гаворача пра культуру — але што
кохам як іншак разумее — або не
узнаныя згукі, якія «куль-
тура» на той культурнай ўзбірі мы
жко болей не былі наўмыні
прынамсі добра ведалі, якія «куль-

туры» мы болей не хашцелі: літобукіх
нагады, літографікі, вакольні, вы-
страдаціх літаграфічных дзялоў, маста-
цтваў «Жывапісанія», мовазнайдоў-
ства Бальт-шыконік** (так яго назы-
ваў Папі Ліхоза Гір***), і іншымі
надобныімі рабчымі. Мы хапец
ужо не «літаграфікі» культуры, а
проста — культуры. Адмігульчыся
надзелі сільвія, паводле Радзіў-
чынскіх****, «пра садочки і віночкі», мі-
літаграфікі культуры, хапец мен-
дзістраваныя чалавечыя культуры.
Кажучы прасцкай, мы патрабавалі
такіх альбомаў высокімі бўлгарскімі
стандартамі.

Справаўнага агульніцца тагачасны
культурны настроі, траба, відама,
перы па ўсё зразумеце культуру як
гістарычны праклік, які пакідае па-
саўніцы, аднін на адным будзі-
ванных пласти: здзел любіў Коры і
Курбю, бацька — імроўскініст, а
сунік умоў разабраўшыся ў Пікасо.
Ясна, што наш тагачасны камас-
налітамы ўбо ўсіх тоўстага аянгара-
дзілі залыкі, што вялікай масой
інтелігенцыі па-другаму дакораму
сумесніні їх надзелі любіў этніч-
ную культуру фальклорнага тыпу, а
весь іх надзелі чытала — і добра-
рада — Тамаша Проставалас-
ка****.

Сплюнаваны, стасаваные да мас-
тавай, здаецца бязынным, наят
пазытыўным. Аднак, апісаныя са-
мымі чытавочныя, траба признаць, што
такое разуменне культуры будзе
зліцця: у прынцыпе разынічнай
культуры, як у вытворчысці
культурных каштоўнасцяў, гэтак
з ўсіх спліків, узделычнай толькі
ніякай часткі наўмыні, хоць
дзімакальнай, што яе банаціяда
заслужыла — заслужыла на паштраві-
шыністамі.

Аднак немагчыма азаруда пагадзіць,
што такое ісраорычнае ўспіманье
грамадзства было дасланае толькі
на эканамічных крытрыях. Высокое
месці мастацтва прасі дзевінціц-
шатае стагодзінь выйглазіла як
барыбіца пазла-мастака супраць
бурукузі, г. з. супраць усого, што
«інікзас». Іерархічнае разуменне
грамадства нетыковое для буркзід:
лінскімі арганізацыямі рабочай кля-
са вылучыс з сябе прастартым як
сведаму «армстрактам», гэтае
клякс; прастартым арганізацііца
партыя, а партыю кіруючы тым,
каго Ленін назыў «інжынерамі
думы», іншакі какучы — апарат-
чыкі, а цінер — біоракраты. Так
што адданыя высокім культурам ў
руки «інжынерам культуры» не
вітворылі і захавалі падобную
таго часу здраслую і прымаслае.
Застасоўка белы пытання, якім
кандыд можа быць прыстасаваны ў
другіе дзімакальнікі пагадзіць
грамадства.

ЭУРОПА І КУЛЬТУРА

Васільевін аўтамабілем з Стамбулу,
не забыў занесці дарожны пака-
зальнік з надпісю: «У Эўропе», такі
самы паказальнік, толькі юш іншай
мовай, суніструн і выбраўшись з
Салонікі: рэсідэнца інтылігэнцыі
XIX ст. абавязковая сілвіда ў Эў-
ропе.

Аднак познанік, якія дарожно
можна зрабіць з Эўропы, гэта ўсё
успехова прынамсі, што мы
шо ў Эўропе. Задзесі, што адзін
з аўтамабільных параметраў — вызначынна
межы Эўропы — роліцы, калі разу-
мены як форму культуры, а
менсітатаўніцтва і я празтасцік
хрысціянства. Гэта істотны фактар
формавання єўрапейскай культуры,
аднак ясна, прыкладам, што грек,
сучаснік у Парыж, не імкнені спл-
ішыць наўмыні сенс црквой, а
ўногуле — «падхады культуры».

Эўропа такім чынам сталае, не
разумену як у народных казахах,
поймай мітчынай прастор, дзе
незвычайнікі речы альбінаўшыца на
землі, у небе, у вадзе, на паветры,

* Літобук аўтарскіх «Полімі».
** Літаграфія, у 1940 пераклай «Пад-
такі цынік».

*** Енік Косу-Александравіч — піз, засл.
**** Пераладчык Шэкспіра ў Дінта.

Пра чалавека, які ўжо нічога не хацеў ведаць

Петр Біксель

«Не хачу ўжо нічога болы ведаць», — сказаў чалавек, які ўжо нічога не хацеў ведаць.

Сказаць лёгка.

Лёгка сказаць.

У гэтага моманту зазвычай тэлефон.

І чалавек, месці таго, каб вывраціць тэлефонны кабель і мігна болыніх ведаць, узяў слухаўку й называў сваё прозвышча.

«Добры дзень», — сказаў хтоські ў слухаўку. Ен таксама сказаў — добры дзень.

— Чудоўнае сέньнін надвор'е, — паведаміў хтоські.

А чалавек не сказаў: «Я не хачу гэтага ведаць», ен сказаў: «О, прайда, чудоўнае».

Той зноў не сказаў.

Чалавек адказаў яму, паслыў паклаў слухаўку, злукомысль, што даведаўся, якое на вуліцы надвор'е.

Ціпер ён выцягнуў штэклер з гнязда, крикнуўши: «Ен гэтага я не хачу ведаць! Я павінен гэта забыць!»

Сказаць лёгка.

Лёгка сказаць.

А за ваконім смыціца сонца. Вядома, калі съециці сонца, надвор'е чудоўнае.

Чалавек зачуміў вакансію, аднак сонца прасочвалася праз вічыны.

Тады ён прынес паперу, заклесці шымбы й застаўся сядзіць у цэмры.

Так і сядзе ён, пакуль не прыішла жонка. Убачыўшы заклесціны вонкі, яна спыталася з жахом:

— Што гэтага значыць?

— Я адгараціў сібе ад сонца, — растлумачыў ён.

— Дым у цібе ж німа сывітла.

— Гэта адзіні мінус, — зглаздзіўся ён. — Аднак лепши я буду сядзіць бесь сьвятла, чым ведаць, што на вуліцы чудоўнае надвор'е.

— А чым табе перашкаджаў чудоўнае надвор'е? — здымаўся жонка. Чудоўнае надвор'е чудоўна пульмава на самадаўчванье.

— Нічога мне не перашкаджа. Чудоўнае ці не. Я ўвогуле нічога не хачу ведаць пра надвор'е.

— Запади тады прынамсі сывітло, — сказала жонка, шукаючы рукоў уключальчык.

Аднак муж скліп дрог, на якім вісіла лямпа, і адвараў яго, сказаўшы:

— Я не хачу гэтага ведаць. Я не хачу ведаць, што сывітло запальцацца ўключальчыкам.

Тады жонка заплакала.

Муж сказаў:

— Я ўвогуле нічога не хачу ведаць.

Паколкі жонка ў надзеі не разумела яго, яна перастала плакаць і пакінула мужа аднаго.

Добры час ён сядзе ў адзінцце. Калі прыходзілі госты ў пытлілі прыга, яго, жонка адказала:

— Муж сядзіць у цэмры, бо нічога на хоча ведаць. Вось так.

— Чаго ян хоча ведаць? — дапытваліся госты.

Жонка тлумачыла:

Продз на старонцы 14

г. зн. у іншым месцы. Аднак гэта разам з тым і сымбалічнай прасторы, у якой разымысціць ўсе систэмы, канцептуалічны, усе прынамсі, вытвореныя якімі-небудзі агульнымі агульнымі, але ўсімі, думачыні пра твар таго іншага сістэмы суразуміна, наят несвядома, паразічыўшы яго з зўрткайсцімі стварэнтамі. Такім чынам Эўропа — яя толькі аксіялічнай прасторы, але ёй асуబімі калектыўнімі прасцяжкамі, аধыначнасцю визнанілікіх лёсіў ў судзізьні, якія вапоноўшы ўсіх культурных канцептуалістасці.

Давацца пісаць гэту табы на эзэльдзе Святыя-Зігоды¹ без вапікі, пасыпкі спрабаў пераканыць сваіх супаронкаў, што яны ў якіх важнасцях мітаў. Ba уніпрадаванні нашага штодзённага й грамадскага жыцця мітым замяняю значнасць месца: гэта ідэалісты ў вераванні, выказанае ў фігуратыўных формах. Эўропа для літаратуры — такі разынне і малгушыні міт, і любым разымові пра літаратуру культуры без пастаўнічай спасылкі на Эўропу будзе марніца.

КУЛЬТУРА І НАЦЫЯ

Праблема дачыненій ініцыятыў і націй ў ёй збрэспікі лістападзе XVIII стагоддзя з'явілася ў націмскім культурным канцэптызме, як можна сымбалічна абазначыць як інспірыраваны антаганізм Гётэ й Гардара. Гётэ — гэта тыповы гуманіст эпохі Асветніцтва, які верыў, што ўніверсалізм, агульнуюю для ўсіх чалавечасці прыроду чалавека, якак і абургунтава сымстому канцептуалісту: веру ў чалавека разум, у націмскім пратрасе чалавечасці, на ўсомніваемыя значнасці ведаў, якія выпрацоўваюць маральныя канцептуалісты, і, відома, у націмскім рост складом ініцыятыў. Наізірнікі з кам-

роткай першую выйграную Французскай Рэвалюцыяй бытія пад Валтым, ён мог усклінуць: «Ітэх найінтарэснейшых історій, якія я мені прынімаліся асобай, якіх узвышася над іх жыццем арганізм агульной асобы, агульной культуры, вылучаючы ў якімі-небудзі агульносты».

Культура, да яго на вінічы, вынікала з яго разуміння, які звязаўся з націмскімі цыліндрамі, якіх можна быць, вілімі французскімі патрэбамі. У іншых краінах, Нямеччыне й Італіі, дэважанні ўтварыліся юль толькі ѿ XIX ст. народзе прынамсі ў этнічна-муганітнай абсцаніі. Пранік адраджэння й са- маўнічаніі «новых», «емлыхадзінскіх» збрэспікі націй, якія паўнаўчилися на початку XIX ст. — гэта праўна прымату этнічнай культуры, этнічнай супольнасці.

Пакуль праўны ё біты за свабоду этнічных супольнасцей утварыліся ў агульны працяг працяг чалавечасці, яна сплачоўваўшася на славоду і не грамадзякімі выўзывалася — дэмократычна. Вінц Аднак такі заснаваны на рузвівава-стан — ляжка даўжыня не нормальная. «Слімейні роўнікавыя» былі вымушлены арганічнай літаратуры, на асту-памыні па ёй адпавіднасці бязы-ніжнімі сямансцічнымі пластамі.

Вось жа ў гэтым кантыкансі вы- віяліся яны зачарніліся славуты айнімістичнымі культурамі «натур», сформаванаямі Леві-Сіросам: ёсць, што робіць чалавек, трансформацію, прыстасоўкі для сваіх патрэбў прыроды — памынчы ад вінаду якіх і прыкметы плюці — гэта ўжо звязы культуры. Таму я на- пісаная ў 1945 годзе на замову ЮНІСКА Кніжка «Нічога аслабіўшага на ўспыралікі»² культуры ад такога ўзніканняння нічога аслабіўшага на ўспыралікі, аднасімі тым самым часам патрабаваныя да заходніх культур значна паменшыліся.

наўхіміяў і наставаў чыгудзых же формах. Томас Венцлава востра, спраўдліва ѹ адуальнаў узімку пыткілісту літуска-жыдоўскіх дач-инісціў, аднак калі чытаваў яго, і застасцца не зусім разумелім, што ўзімку націмскіх калектыўных жыдзіўскіх паслоў ажыжнікі з агульнымі пілітамі адказы на сэансі звязаны.

Вось жа, налякі быць азначанска і літотам³, і чалавекам.

РОУНАСЦЬ КУЛЬТУРАЎ

Антаррапелія, якая распісала ся на ХХ стагоддзі, прызываіла ся на крыху іншага разумення чалавечасці культуры. Планіцы культуры, якое дагэтуль закранала пілітамі белулю бэз русі «Чым я можна быць пэрсам?» — паўхартам пытліў Манітскі⁴ і толькі Эўропу (Амэрыку, прынятая як «белая», бывае, да другіх сустын-най вайны толькі прычыманічы Эўропы), начало стацаваць як да экзакінічных цымлішан⁵ (Кітай, Індія, Афрыка, арабскія сунітскія націй), бясь історыі й г. д.). Гэтаде панінічы сталіся спрэчкі вынікненія характарыстык разнастай-ных рэсыў чалавечасці лінійскімі розных этнічных супольнасцей⁶. З пашырэннем вартасі чалавечасці звязаўся ўзяцтву з межамі Эўропы, тое, што было дзілам эсэзтыкай, сталася культурай, а эзотэрыкі застасці аўтактам турбастычных забавай ніжнімі сямансцічнымі пластамі.

Вось жа ў гэтым кантыкансі вы- віяліся яны зачарніліся славуты айнімістичнымі культурамі «натур», сформаванаямі Леві-Сіросам: ёсць, што робіць чалавек, трансформацію, пристасоўкі для сваіх патрэбў прыроды — памынчы ад вінаду якіх і прыкметы плюці — гэта ўжо звязы культуры. Таму я на- пісаная ў 1945 годзе на замову ЮНІСКА Кніжка «Нічога аслабіўшага на ўспыралікі»² культуры ад такога ўзніканняння нічога аслабіўшага на ўспыралікі, аднасімі тым самым часам патрабаваныя да заходніх культур значна паменшыліся.

КУЛЬТУРА І МАРЫЛ

Аднай рэдкісці дымсціц на інскім знаяйку прытулак у міні сіміары, і я папрасіў яго пазнаменіць са з тэорыі сымбікі ягонага настаўніка Юрыя Лотмана. Траба сабе ўвіць звязаныя з наўхіміяй, ён поясниў, што культура наўхіма можна ахарактарызаваць, супрацьстаўляючы яе не натуры, а *варасцібу*. Нарвартас, зразумецца як скрыніс асуджэніс, ўсёго таго, што піра-чыніці культуру, прытасаваць наўхіміяў разгляданасці панінічы культуры.

Продз на старонцы 14

* Эміграцыйные згуртаванні ліберальных літаратуры

* беларуск.

Чалавек заўважыў, што насарог прабуе нейманічным намаганьнем сабрацца з думкамі й исцята ўразуміць. А калі яму штосьці прыходзіла ў галаву, сін радасна пачынала бегаць коламі і пасыла трох-четырох коламі забывашу, ш т о фактычна ўразуміць. Затрымліваўся, стаяў гадзіну-другую, каб зноўкі кінчыца напрад, калі яму штосьці прыйдзе ў галаву.

«Хацеў бы я былы насарогам, — падумаў чалавек, — аднак гэта, відаць, ужо позна».

Дома ён думаў толькі пра насарога.

«Мой насарог, — думаў ён, — вельмі паволі думас й хутка пачынае бегчы, і такі спосаб паводзіцца ёніцы слушны».

І ён забываша пра тое, што яшчэ хацеў бы ведаць, каб пра гэта не ведаць больш нічога.

І жыў сабе, як і раней.

З тым толькі, што цяпер ён ведаў яшчэ й кітайскую мову.

Зъ наемецкай мовы пераклаў Уладзіслаў Струміла

Зъмрак Алені Адамчык

музыкі: року, характеристы тутап і кіръялінне — гэта «музычныя» баль, у якіх удзельнічыць усім сваім целамі на толкі вытворчасць гуку, але і хнямы слухачы.

Далей я ўжо сам прапрацяў свае разнавідзіны: дзвінцы гадоў таму ў наўгуці было ўсёгуральнай прынятая, што мова музыкі адзінавядзеніца, але мышы шуму ўжо хоць бы было, што яны ў могуць рэгіструюць ў двух розных месцах. Розныя паміж музыкі і рокерам, ікі «музыку» ўсім сваім целам аднавідаць размыкальнаю паміж музыкай як выяўленчым у аўтаматичным пляні мас-тачкі формай і музыкай як спо-ціфічнай культурой — «музычнай культурой», якія вымушліца ў рытмічным раздражненні ўсіх сисар-на-маторнай систэмы цела.

Гэтак інтерпретацыя нагадвае й іншую разбілку з часдзяў культуры — «культуру задароўя». Гэл-алеягія зароджаніць эншнес выяўля-цца, відома, разыніцым вытвор-чысцікам лекаў, што прыносіць штодзень мільёны прыбяты, пашырэннем складанай лічыльнай тэхнікі для гарантаванай сацыяльнайі страхаваніі, а таксама — усітальнай па-шанай да здаравацца цела, здаравацца чалавека, каранікі якімі — пы-чым рымутаў культуру задароўя. Дзіркілінія бюджету акрамя здору превышаюць на толькі бюджет на ўзаемную — з гэтым може быць па-хаміні — па-хаміні. Але я выдакты, на вымушленне ўнічэванне. Здароўе атаксама віцца з «хаміні» да тэа-струні, што пандэлік агульнасті перакананія, чалавек на можа па-меры натуральнай сім'еро, бо ён памірае толькі ад той або іншай хваробы: выяўлічанчыя сім'еры выгідае падзаронка, ганбіца.

Такій кірунок цэлаі ў задароўі быў убо добраў спрайт — відома, які на агаданіні пра цяпер ужо намодную штодзядовую сім'еру ад голаду 50

мільёнай дзяцей Троція Сівству — калі б ён не ператвараўся ў сама-муту. Прынцыпі тых, хто практикуе культуру задароўя вельмі просты: іш туры куриш? — не! — ці ты п'еш? — не! — ці ты кахасяся зъ дзіўнатачамі? — не! — Дыма нашту ж ты жынкі? — Каф быць задаровым. Гэта ні гумар, а жыцьцё ўздалі мільёнай маладых людзей. Рок-культура вучыць чалавека альміліціца думаны і жыцьці альміннам толькі пачуцьцямі досьведу, а культура зада-роў — гэта праграма ідэалейті штодзённіцы, і яшчэ болей — бязмогітніцы, бессіноўнайсці.

Гаворка ўжо не толькі пра незада-ровую музыку задаровага чалавека. Ваозмі жывіць, хоць имі жы-віць, якое традыційны аблазнічай масацікі формі, разліваныя на дубхмернай падвойніцы, ужо не адпавядае нашым трохмерным і часам зусім не паліпшымі прасторам. Адзін мом вучань, сплімліць у зэстыні, чытас лекшчю пра мін-мальныя формы маастыні і, на-приклад, паказаваць дынне кіндзіянскіх вівішчання японскіх рыба-камі нізэю ў прымор'і. — Чым гэтыя дынныя разомніца да рымбіні ў штодзённіні жыцьці? — наўмыні пінкі і. — Кожны побрас салыту мома стацтваста дзяячкіў сплімлічнаму позірку гледача, — альказавае ён. — Я даромна спрабаваў называць нехайдоднасць якіх-небудзь карцінных рамак, якія альмі-хуявалі ў маастыцах да штодзённіні. У сэвее, такім, які ён ёсць сінічы, чалавек позір не паступле-чытаднянісці — штодзённінсь-вульгарызм маастыца. Кім абл-сплімлічнай мараў Жданава?

КУЛЬТУРА ШЧАСЦЫЯ

Паскудна робіцца, калі кінчыць вока-на гэтае дзвінцае стагодзізье, на якое ўскладзялася столкі спадзя-

ванині, у якім было перажыта столкі расчараванінів. Які пасаг абіею яно, калі дарунак можа прымесіці Літвінам, нашай каралеўні, што памалу будзіцца ад сну? Якія бацькі яна зможа ў захоча вы-браць сабе ў гэтым культурным заходзінам супразуменкі?

Я не люблю дашвукаваць прычынных сувязіў — яны заўсёды неаднозначныя і чынога не тлумачаць, — якія ў дапамагалі зразумেць цікавенне банкруцтва. Захад: зацінік, хуткі тэхнічнічныя прагрэс, спажывальнікі грамадства, масавая демакратызація, крымсы ўзмаліўшы, крах панікантні прагноз. Надзеі: гэта не банкруцтва Уол Стрыт з банкірамі, што склачыць з вока-на нефібасці із кладзца галоў под парашонам, не, гэта шычалічава-чытадняніца, якія знайшлі «жалудок» і ўсъязвілі ўсюм да ўсіх відомстваў другіх. Відаць, усюго насіліцаўнічыя ў ХХ-е становішчы народнасці знай-шило апошнюю штормаваць культуру, — культуру жыцінцы.

І спрана падумаць, што, азірнуў-шыся на Захад, гарточана дастаў-лены на дом катэлапі культуру. Літва можа выбраць сабе наўгяджай-даступную культуру шчасльчы, што она можа вірастыць стацтва ша-слыўніц і заміст смачных катаётав пачын сімі гамбургера, замес квасу піньці шчыціцайной кока-колу. Ка-ли там альчиненіца перныя Мак-доналд на Вільні?

ЭУРОПА І ЛІТВА

Некі раз, аналізуючы пра姆ову кан-дэдатаў прыздыніт, мы, налічылі, што за піцці хвілін ён дзвінцае разоў паўтарыў слова: *траба*. Відо-ма, што траба. Такім бесадомсцівымі парадамі, якія не да го не аблазнічаюць на іто, што, пісці, на таго, чытле, я і б хачу закончыць

перад сабою, перад юацмі і перад чалавекам складаюць толькі наша сарызоні будучыні, у які ўпіска-юць я нашы хаченны, а бавязкі, і нехайдоднасці.

— Свабода, як некалі казаў Сартр, эта выбар паміж некалькіх неад-ходнісціў. Літгуба, стужакамі ў дзінцы Эўропы, аблінчыць перш за ўсё свою волю да свабоды. Свабода — гэта не наследаваніе заходніх мадэл, а выбар прапанава-ных ён культурных капітоўнасціў, культурных формай жыцінцы.

— Эўропа, і ўлогуе Захад, сенія працякаючыя глябокі культурныя крымсы, гэтак звязы крымсы тоес-насціні. А Крымс — гэта перш за ўсё ўсёдэманлены крах наўгядных каштоўнасціў і жаданні іх пера-ацінаніц. У гэтыm *Umwertung aller Werte* і літгубская нація, на менш за іншых, мас права сказаць свае слова, права, у якім не адмовіць нікіх юртыц.

— Нідайна гаворачы пра літгубу, паводле Мілана ахаркітэмаваў іх, паводле традыційнайпольскай апініі, як амбітнейшы і ўпартых. Гэтую сваю амбіцию, зразуметую як жаданне праектаваць і арганізуваць будучыні, яны нідайна паказалі, распрацоўчайчай працякаючы іншымі савецкім націямі мадэлі *мирнае поспадабеніні*. Та-куму палітычнай перамогу ціпер *«траба»* ўпартыя працякаць і ў іншай галіне — актыўна ўзмалівіць вымірчымі зўралеўскіх культурных мадэллях, культурных формай ўзмалівіць, культурных формай ўзмалівіць, жыцінцева стылю. А прызначаны высокай культуры, ал-маскоўнай літгубской генісі, Нобо-лескія промі філіялі ўсіх мадэлі знойдзяцца самі. Калі ўжо Бог чаго дзеў, і з «каптуром».

Пераклаў з літгубскага Сергей Шупа
«*Найкі імкнені*», №1

